

IZVJEŠĆE FINANCIJSKE REVIZIJE

**PRAĆENJE POSTUPANJA PO PREPORUKAMA IZ IZVJEŠĆA O FINANCIJSKOJ REVIZIJI
OPŠTINE BOSANSKO GRAHOVO ZA 2021. GODINU**

Broj: 07-11-2-690-4/24

Sarajevo, rujan 2024. godine

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA.....	1
II.	IZVJEŠĆE O POSTUPANJU PO PREPORUKAMA.....	3
1.	UVOD	3
2.	OCJENA POSTUPANJA PO PREPORUKAMA.....	6
2.1	Realizirane preporuke	6
2.2	Djelomično realizirane preporuke	6
2.3	Nerealizirane preporuke.....	7
3.	POSTUPANJE OPŠTINSKOG VIJEĆA.....	10
4.	DODATNE PREPORUKE	10
5.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA	10
6.	PRIVITAK	11

I. IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Predmet

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine proveo je praćenje postupanja po preporukama iz **Izvešća o financijskoj reviziji Opštine Bosansko Grahovo za 2021.** godinu, broj: 01-02-07-11-2-3508-6/21, sukladno članku 13. Zakona o reviziji institucija u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 22/06), Proceduri za praćenje postupanja po preporukama iz izvješća o financijskoj reviziji i INTOSAI-jevom Okviru profesionalnih objava.

Vrhovne revizorske institucije imaju važnu ulogu u praćenju poduzetih mjera subjekta revizije shodno ISSAI-ju 100 – Temeljni principi revizije javnog sektora. Praćenje je usmjereno na to je li subjekt revizije adekvatno adresirao postavljena pitanja, te se prilikom praćenja razmatraju i šire implikacije.

Odgovornost rukovodstva za postupanje po preporukama

Načelnik Opštine Bosansko Grahovo odgovoran je za pripremu programa provođenja danih preporuka, za provođenje i za izvješćivanje o provedbi.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je provesti praćenje i dati ocjenu i zaključak o postupanju po danim preporukama. Praćenje podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo je li subjekt revizije i u kojoj mjeri poduzeo aktivnosti s ciljem otklanjanja utvrđenih neusklađenosti, slabosti i propusta koji su identificirani u revizorskom izvješću.

Meksička deklaracija¹ daje slobodu VRI² da iznose zapažanja i daju preporuke u izvješćima o reviziji. Također, Deklaracijom se nalaže postojanje efektivnih mehanizama za praćenje postupanja po preporukama VRI, odnosno da VRI imaju vlastiti unutarnji sustav praćenja kojim se osigurava da revidirani subjekti na odgovarajući način i propisno odgovore na nalaze i preporuke VRI, kao i na one koje utvrdi zakonodavna vlast, neki od njenih odbora/povjerenstava ili upravni odbor revidiranog subjekta.

Shodno INTOSAI-ju P 12 – Vrijednosti i koristi VRI, vrhovne revizorske institucije trebaju imati efektivne mehanizme za praćenje realizacije preporuka, te javno izvješćivati o poduzetim mjerama, s ciljem jačanja odgovornosti državnih i javnih organa.

Praćenje uključuje ispitivanje, testiranje i prikupljanje dovoljnih i adekvatnih revizijskih dokaza koji potkrepljuju zaključke iskazane po pitanju postupanja po danim preporukama.

Neovisni smo od Opštine Bosansko Grahovo sukladno ISSAI-ju 130 – Etički kodeks, i ispunili smo etičke odgovornosti.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju temelj za naš zaključak.

¹ INTOSAI-P 10

² VRI – vrhovne revizorske institucije

Zaključak

Na temelju praćenja postupanja po preporukama iz **Izvešća o financijskoj reviziji Opštine Bosansko Grahovo za 2021.** godinu utvrđeno je da su, od ukupno 20 danih preporuka:

- **dvije preporuke realizirane (10%);**
- **tri preporuke djelomično realizirane (15%);**
- **15 je nerealiziranih preporuka (75%).**

Opština Bosansko Grahovo je postupila sukladno članku 16. točka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i Uredu za reviziju dostavila Odgovor u kojem su navedene aktivnosti koje planira poduzeti radi prevladavanja slabosti, neregularnosti i prekršaja koji su identificirani u revizijskom izvještaju. Međutim, on nije sadržavao rokove izvršenja i odgovorna lica i nije bio odgovarajući, s obzirom na to da značajan broj preporuka nije realiziran.

Provedenim praćenjem utvrđeno je da je od ukupno 20 preporuka realizirane dvije, tri su djelomično realizirane, a 15 preporuka nije realizirano.

Shodno navedenom, zaključeno je da nisu poduzeti odgovarajući koraci na implementaciji danih preporuka, s obzirom na to da je najveći dio nerealiziran, a samo dvije su realizirane. Preporučujemo donošenje adekvatnog programa mjera i intenziviranje aktivnosti na realizaciji preporuka, u cilju jačanja sustava unutarnjih kontrola i otklanjanja utvrđenih nepravilnosti.

Sarajevo, 26. 9. 2024. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA
Dragan Kolobarić, s.r.

GENERALNI REVIZOR
Dževad Nekić, s.r.

II. IZVJEŠĆE O POSTUPANJU PO PREPORUKAMA

1. UVOD

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je financijsku reviziju Opštine Bosansko Grahovo za 2021. godinu, sačinio Izvješće o izvršenoj reviziji i dao negativno mišljenje o financijskim izvješćima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvješću je dano 20 preporuka s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Opština Bosansko Grahovo je postupila sukladno članku 16. točka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestila o poduzetim radnjama radi premašivanja nepravilnosti identificiranih u revizorskom izvješću.

Praćenjem su obuhvaćene aktivnosti subjekata **od datuma Izvješća financijske revizije za 2021. godinu do 31. 12. 2023. godine**. Podaci i informacije o aktivnostima poduzetim s ciljem realizacije preporuka prikupljene su putem Upitnika o postupanju po preporukama (u daljnjem tekstu: Upitnik), dostavljene dokumentacije, te putem analize važeće regulative relevantne za subjekta.

Subjekti revizije su uz odgovore na Upitnik trebali dostaviti relevantnu dokumentaciju kojom dokazuju odgovore. Ako ih nisu dostavili, smatra se da aktivnosti na realizaciji preporuke nisu poduzete.

Analizom dostavljene dokumentacije, odgovora na Upitnik i informacija dobivenih na temelju provedenih intervjua izvršena je ocjena postupanja po preporukama, koja je klasificirana prema sljedećim kategorijama:

- realizirana preporuka
- djelomično realizirana preporuka
- nerealizirana preporuka
- preporuka za koju nije izvršena ocjena postupanja

U tabeli je pregled danih preporuka u Izvješću o finansijskoj reviziji Opštine Bosansko Grahovo za 2021. godinu:

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/ TOČKA
1.	Evidenciju radnog vremena voditi sukladno Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu, a ocjenjivanje rada državnih službenika i namještenika vršiti sukladno Zakonu o državnoj službi u FBiH i Zakonu o namještenicima u organima državne službe u FBiH.	4.
2.	Vršiti identificiranje i procjenu rizika, uspostaviti registar rizika, sačiniti mape procesa, donijeti nedostajuće interne akte i dosljedno ih primjenjivati, s ciljem uspostavljanja sustava unutarnjih kontrola sukladno Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.	4.
3.	Provoditi mjere definirane Planom integriteta s ciljem prevencije i otklanjanja nepravilnosti uzrokovanih svim pojavnim oblicima korupcije i neetičnog ponašanja.	4.
4.	Prije dostavljanja nacrta proračuna pribaviti mišljenje ministarstva financija na plan prihoda i primitaka, sačinjavati planove novčanih tijekova i operativne planove, sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH.	5.
5.	Izdatke za otplatu dugova po dugoročnim kreditima, izdatke za rad izbornog povjerenstva i povjerenstva Vijeća proračunom planirati i knjigovodstveno evidentirati na propisanim pozicijama, sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.	5.
6.	Uz godišnja računovodstvena izvješća sačinjavati Analizu iskaza, tekstualni dio, kako je to predviđeno Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.	6.
7.	Naknade za šume realizirati prema planu njihove realizacije koji donosi Vijeće, kako je to Zakonom o šumama Hercegbosanske županije i predviđeno.	6.1.1.2
8.	Preuzimati obveze do visine utvrđene u proračunu za te namjene, sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH.	6.1.2
9.	Utvrđivati osnovicu i bod na način propisan Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH, a naknadu za prijevoz na posao i sa posla obračunavati i isplaćivati sukladno Pravilniku o plaćama i naknadama državnih službenika i namještenika jedinog opštinskog organa uprave Opštine.	6.1.2.1
10.	Sredstva tekuće pričuve koristiti isključivo za podmirenje hitnih i nepredviđenih izdataka, kako je to Odlukom o izvršavanju proračuna i predviđeno, a rashode i izdatke odobrene iz tekuće pričuve evidentirati na pozicijama na koje se i odnose, sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.	6.1.2.3
11.	Tekuće transfere realizirati po prethodno utvrđenim programima, odlukama i kriterijima Vijeća, kako je to odlukom o izvršavanju proračuna i predviđeno	6.1.2.4
12.	Izvršiti analizu i korekcije knjiženja iskazanog akumuliranog viška prihoda nad rashodima, a završna knjiženja provoditi na način propisan Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.1.3

13.	Bilancu stanja popunjavati preuzimanjem salda sa konta stanja iz Glavne knjige, nakon usuglašavanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, sukladno odredbama Pravilnika o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.	6.2
14.	Uspostaviti odgovarajuće evidencije potraživanja u glavnoj i pomoćnim knjigama, te potraživanja starija od ugovorom definiranog roka iskazivati na poziciji sumnjivih i spornih, kako je to predviđeno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu	6.2.1
15.	Provoditi usuglašavanje potraživanja slanjem izvoda otvorenih stavki na ovjeru, te izvršiti ocjenu naplativosti potraživanja sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, te poduzeti sve zakonom predviđene mjere s ciljem njihove naplate, kako je to propisano Zakonom o proračunima u FBiH.	6.2.1
16.	Uspostaviti pomoćnu knjigu stalnih sredstava i izvršiti njihovo usuglašavanje sa izvorima stalnih sredstava, kako je to propisano Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.	6.2.2
17.	Izvršiti analizu i korekciju knjigovodstvenih evidencija obveza prema zaposlenima formiranih prilikom izvršenja prinudne naplate, s ciljem njihovog istinitog i fer iskazivanja u financijskim izvješćima.	6.2.3
18.	Obveze po osnovu dugoročnih kredita knjigovodstveno evidentirati, sukladno odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.	6.2.4
19.	Popisom utvrditi stvarno stanje imovine i obveza, te izvršiti usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako je predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.	6.2.5
20.	Dosljedno primjenjivati odredbe Zakona o javnim nabavama u dijelu nabave roba, usluga i radova nakon provedene procedure odabira najpovoljnijeg ponuđača, primjene propisanog postupka nabave, poštovanja propisanih rokova za dostavu ponuda i objavljivanja obavijesti o izvršenoj nabavi.	7.

2. OCJENA POSTUPANJA PO PREPORUKAMA

2.1 Realizirane preporuke

Opština Bosansko Grahovo je realizirala sljedeće preporuke:

Red. br.	PREPORUKA	KOMENTAR REVIZORA
1.	Evidenciju radnog vremena voditi sukladno Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu, a ocjenjivanje rada državnih službenika i namještenika vršiti sukladno Zakonu o državnoj službi u FBiH i Zakonu o namještenicima u organima državne službe u FBiH.	Uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrdili smo da evidencije o nazočnosti zaposlenika na poslu sadrže elemente propisane Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu, a ocjenjivanje državnih službenika i namještenika za 2023. godinu je izvršeno sukladno Zakonu o državnoj službi u FBiH i Zakonu o namještenicima u organima državne službe u FBiH. Međutim, skrećemo pažnju na to da je u evidencijama za sve zaposlenike navedeno isto vrijeme početka i završetka rada, kao i ukupnog vremena provedenog na poslu, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost.
2.	Uz godišnja računovodstvena izvješća sačinjavati Analizu iskaza, tekstualni dio, kako je to predviđeno Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.	Služba za privredu i financije je 27. 2. 2024. godine sačinila Analizu iskaza, tekstualni dio, uz godišnja računovodstvena izvješća za 2023. godinu, sukladno Pravilniku o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

2.2 Djelomično realizirane preporuke

Opština Bosansko Grahovo je djelomično realizirala sljedeće preporuke:

Red. br.	PREPORUKA	KOMENTAR REVIZORA
1.	Prije dostavljanja nacрта proračuna pribaviti mišljenje ministarstva financija na plan prihoda i primitaka, sačinjavati planove novčanih tijekova i operativne planove, sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH.	Opština je preporuku ocijenila kao realiziranu. Dostavljeno je Mišljenje Ministarstva financija Hercegbosanske županije od 21. 11. 2023. godine o planu prihoda za 2024., ali ne i mišljenje za 2023., zbog čega je smatramo djelomično realiziranom.
2.	Provoditi usuglašavanje potraživanja slanjem izvoda otvorenih stavki na ovjeru, te izvršiti ocjenu naplativosti potraživanja sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, te	Opština je preporuku ocijenila kao realiziranu. Vršeno je usuglašavanje potraživanja slanjem izvoda otvorenih stavki na ovjeru, ali nije izvršena ocjena naplativosti iskazanih

poduzeti sve zakonom predviđene mjere s ciljem njihove naplate, kako je to propisano Zakonom o proračunima u FBiH

potraživanja niti su poduzimane zakonom predviđene mjere s ciljem njihove naplate.

3. Obveze po osnovu dugoročnih kredita knjigovodstveno evidentirati, sukladno odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Dugoročne obveze po kreditu Europske investicijske banke knjigovodstveno su evidentirane, ali nisu uknjižene obveze po kreditu Svjetske banke za Projekt „Urbana infrastruktura i pružanje usluga“, zbog čega je preporuka ocijenjena kao djelomično realizirana.

2.3 Nerealizirane preporuke

Opština Bosansko Grahovo nije realizirala sljedeće preporuke:

Red. br.	PREPORUKA	KOMENTAR REVIZORA
1.	Vršiti identificiranje i procjenu rizika, uspostaviti registar rizika, sačiniti mape procesa, donijeti nedostajuće interne akte i dosljedno ih primjenjivati, s ciljem uspostavljanja sustava unutarnjih kontrola sukladno Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.	Opština je preporuku ocijenila kao realiziranu. Kao potvrdu navoda dostavila je Rješenje o imenovanju komisije za uspostavu sustava unutarnjih kontrola od 14. 3. 2024. godine. S obzirom na datum imenovanja spomenute komisije, te da nije prezentirana druga dokumentacija, ocjenjujemo preporuku nerealiziranom.
2.	Provoditi mjere definirane Planom integriteta s ciljem prevencije i otklanjanja nepravilnosti uzrokovanih svim pojavnim oblicima korupcije i neetičnog ponašanja.	Opština je preporuku ocijenila kao realiziranu. Nije dostavljena dokumentacija koja bi potvrdila provođenje mjera definiranih Planom integriteta, zbog čega je ocjenjujemo nerealiziranom.
3.	Izdatke za otplatu dugova po dugoročnim kreditima, izdatke za rad izbornog povjerenstva i povjerenstva Vijeća proračunom planirati i knjigovodstveno evidentirati na propisanim pozicijama, sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.	Opština je preporuku ocijenila kao djelomično realiziranu. Nije dostavljena dokumentacija koja potvrđuje da se izdaci za otplatu dugova, rad izbornog povjerenstva i povjerenstva Vijeća planiraju i knjigovodstveno evidentiraju na odgovarajućoj poziciji sukladno odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH zbog čega je ocjenjujemo nerealiziranom.
4.	Naknade za šume realizirati prema planu njihove realizacije koji donosi Vijeće, kako je to Zakonom o šumama Hercegbosanske županije i predviđeno.	Opština je preporuku ocijenila neprovedivom. Nije prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da je pripremljen plan realizacije naknada za šume, niti da ga je Vijeće usvojilo, kako je to Zakonom o šumama Hercegbosanske županije predviđeno, zbog čega je ocjenjujemo

	nerealiziranom.predviđeno, zbog čega je ocjenjujemo nerealiziranom.
5. Preuzimati obveze do visine utvrđene u proračunu za te namjene, sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH. U poglavlje da nije izvršena ocjena postupanja.	Opština je preporuku ocijenila kao realiziranu. Nismo u mogućnosti izvršiti ocjenu postupanja s obzirom da nije dostavljena dokumentacija na osnovu koje se može izvršiti ocjena.
6. Utvrđivati osnovicu i bod na način propisan Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH, a naknadu za prijevoz na posao i sa posla obračunavati i isplaćivati sukladno Pravilniku o plaćama i naknadama državnih službenika i namještenika jedinstvenog opštinskog organa uprave Opštine.	Opština je za danu preporuku navela da osnovica i bod nisu utvrđeni sukladno Zakonu o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH i nije dostavila dokumentaciju kojom bi se potvrdilo da se naknada za prijevoz na posao i sa posla isplaćuje sukladno važećem Pravilniku.
7. Sredstva tekuće pričuve koristiti isključivo za podmirenje hitnih i nepredviđenih izdataka, kako je to Odlukom o izvršavanju proračuna i predviđeno, a rashode i izdatke odobrene iz tekuće pričuve evidentirati na pozicijama na koje se i odnose, sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.	Opština je preporuku ocijenila kao realiziranu. Nije prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da su sredstva tekuće pričuve korištena isključivo za pokriće hitnih i nepredviđenih izdataka, kako je to Odlukom o izvršavanju proračuna za 2023. godinu predviđeno, te preporuku ocjenjujemo kao nerealiziranu.
8. Tekuće transfere realizirati po prethodno utvrđenim programima, odlukama i kriterijima Vijeća, kako je to odlukom o izvršavanju proračuna i predviđeno	Opština je preporuku ocijenila kao realiziranu. Međutim, programi, odluke i kriteriji nisu prezentirani zbog čega je preporuka ocjenjena kao nerealizirana.
9. Izvršiti analizu i korekcije knjiženja iskazanog akumuliranog viška prihoda nad rashodima, a završna knjiženja provoditi na način propisan Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	Opština je preporuku ocijenila kao realiziranu. Budući da nije dostavljena dokumentacija koja potvrđuje da je izvršena analiza i provedena korektivna knjiženja iskazanog akumuliranog finansijskog rezultata, preporuka je ocjenjena kao nerealizirana.
10. Bilancu stanja popunjavati preuzimanjem salda sa konta stanja iz Glavne knjige, nakon usuglašavanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, sukladno odredbama Pravilnika o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.	Opština je preporuku ocijenila kao realiziranu. Nije dostavljena dokumentacija (Glavna knjiga, finansijska izvješća za 2023. godinu, bruto bilanca) koja bi potvrdila da su finansijska izvješća popunjena preuzimanjem stanja iz Glavne knjige, zbog čega preporuku ocjenjujemo nerealiziranom.
11. Uspostaviti odgovarajuće evidencije potraživanja u glavnoj i pomoćnim knjigama, te potraživanja starija od ugovorom definiranog roka iskazivati na poziciji sumnjivih i spornih, kako je to	U dostavljenom upitniku Opština je preporuku ocijenila kao nerealiziranu. U obrazloženju je navedeno da evidencije potraživanja u glavnoj i pomoćnim knjigama nisu uspostavljene, te da se planiraju uspostaviti tijekom 2024. godine.

	predviđeno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu	Također, nije dostavljena dokumentacija koja potvrđuje da su poduzete aktivnosti na uspostavljanju ovih evidencija, zbog čega je preporuka ocijenjena kao nerealizirana.
12.	Uspostaviti pomoćnu knjigu stalnih sredstava i izvršiti njihovo usuglašavanje sa izvorima stalnih sredstava, kako je to propisano Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.	U dostavljenom upitniku Opština je preporuku ocijenila kao nerealiziranu uz obrazloženje da pomoćna knjiga stalnih sredstava nije uspostavljena i da stalna sredstva nisu usuglašena s njihovim izvorima.
13.	Izvršiti analizu i korekciju knjigovodstvenih evidencija obveza prema zaposlenima formiranih prilikom izvršenja prinudne naplate, s ciljem njihovog istinitog i fer iskazivanja u financijskim izvješćima.	Opština je preporuku ocijenila kao realiziranu uz obrazloženje da u Opštini nema zaposlenih prema kojima se vrši izvršenje prinudne naplate. Međutim, nije dostavljena dokumentacija na osnovu koje bi se uvjerali da je izvršena korekcija knjiženja obveza prema zaposlenima formiranih na osnovu izvršenja prinudne naplate, zbog čega je preporuka ocijenjena nerealiziranom.
14.	Popisom utvrditi stvarno stanje imovine i obveza, te izvršiti usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako je predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.	Opština je preporuku ocijenila kao nerealiziranu, uz obrazloženje da nema podatke o vrijednostima imovine i obveza i da nije izvršeno usuglašavanje popisa imovine i obveza.
15.	Dosljedno primjenjivati odredbe Zakona o javnim nabavama u dijelu nabave roba, usluga i radova nakon provedene procedure odabira najpovoljnijeg ponuđača, primjene propisanog postupka nabave, poštovanja propisanih rokova za dostavu ponuda i objavljivanja obavijesti o izvršenoj nabavi.	Opština je preporuku ocijenila kao realiziranu. Nismo mogli ocijeniti postupanje po danoj preporuci, s obzirom na to da je dostavljena dokumentacija za samo jedan provedeni postupak javne nabave iz 2023. godine (otvoreni postupak nabave sanitetskog vozila u vrijednosti od 91.260 KM s PDV-om).

Na osnovu izvršenog praćenja konstatirano je da je od ukupno 20 danih preporuka:

- dvije realizirane preporuke (10%);
- tri djelomično realizirane preporuke (15%);
- 15 nerealiziranih preporuka (75%);

U Prilogu ovog Izvješća nalazi se Upitnik o postupanju po preporukama u kojem je Opština dala ocjenu i obrazloženje za svaku preporuku. Opština je ocijenila da je 13 preporuka realizirala, dvije djelimično, četiri preporuke nije realizirala i jednu je ocijenila neprovođivom.

Zaključci revizora zasnivaju se na dostavljenim revizijskim dokazima i dokumentaciji i za svaku ocjenu dat je odgovarajući komentar.

3. POSTUPANJE OPŠTINSKOG VIJEĆA

Nije prezentirano da je Vijeće na održanim sjednicama razmatralo Izvješće o financijskoj reviziji Opštine Bosansko Grahovo za 2021. godinu od njegovog objavljivanja.

4. DODATNE PREPORUKE

S obzirom na to da Vijeće nije razmatralo predmetno Izvješće, te da većina preporuka nije realizirana na temelju izvršenog praćenja postupanja po preporukama danim u Izvješću o financijskoj reviziji Opštine Bosansko Grahovo za 2021. godinu dajemo sljedeće preporuke:

Opštinskom vijeću:

- *razmotriti Izvješće o praćenju postupanja po preporukama iz Izvješća o financijskoj reviziji Opštine Bosansko Grahovo za 2021. godinu i poduzeti aktivnosti iz svoje nadležnosti kako bi se osigurala implementacija danih preporuka.*

Opštini:

- *s ciljem poboljšanja sustava unutarnjih kontrola poduzeti aktivnosti na implementaciji preostalih preporuka iz Izvješća o financijskoj reviziji Opštine za 2021. godinu.*

5. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA

Na dostavljeni Nacrt izvješća financijske revizije o praćenju postupanja po preporukama iz izvješća o financijskoj reviziji Opštine Bosansko Grahovo za 2021. godinu Opština je 25. 9. 2024. dostavila komentar, uz dodatnu dokumentaciju.

Opština je u komentaru navela da je dostavila dokumentaciju s vezi s realizacijom preporuka koje se odnose na ocjenjivanje državnih službenika i namještenika i vođenja evidencija o radnom vremenu.

Uvažena je dostavljena relevantna dokumentacija vezana za ocjenjivanje državnih službenika i namještenika te je inkorporirana u tekst konačnog Izvješća.

Također, istaknuto je da Opština nije bila u mogućnosti postupiti po određenim preporukama s obzirom na to da već dvije godine ne postoji vijećnička većina nužna za usvajanje određenih odluka.

Praćenje postupanja po preporukama obavio je revizorski tim u sastavu: Danko Buhač – voditelj tima i Melita Kurbašić – članica tima.

Voditelj tima

Danko Buhač, s.r.

Rukovoditeljica Sektora za razvoj,
metodologiju, i upravljanje kvalitetom

Mia Buljubašić, s.r.

Rukovoditeljica Sektora za financijsku reviziju
institucija županija, gradova i općina

Amela Mulahalilović, s.r.

6. PRIVITAK

Upitnik o postupanju po preporukama

Subjekt revizije:
Revidirana godina:

Opština Bosansko Grahovo
2021.

Upitnik o postupanju po preporukama iz Izvještaja o finansijskoj reviziji za 2021. godinu

Red. br.	Preporuka data u Izvještaju o finansijskoj reviziji	Da li je preporuka provedena?				Za odgovore „da“ i „djelimično“ potrebno je dati obrazloženje i priložiti dodatnu dokumentaciju, a za odgovor „ne“ i „neprovođiva“ potrebno je dati obrazloženje
		Da	Djelimično	Ne	Neprovođiva	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	Evidenciju radnog vremena voditi sukladno Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu, a ocjenjivanje rada državnih službenika i namještenika vršiti sukladno Zakonu o državnoj službi u FBiH i Zakonu o namještenicima u organima državne službe u FBiH.	DA				EVIDENCIJA RADNOG VREMENA VODI SE U SKLADU SA PRAVILNIKOM
2.	Vršiti identifikiranje i procjenu rizika, uspostaviti registar rizika, sačiniti mape procesa, donijeti nedostajuće interne akte i dosljedno ih primjenjivati, s ciljem uspostavljanja sustava unutarnjih kontrola sukladno Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.	DA				VRSI SE IDENTIFIKACIJE I PROCJENA RIZIKA KONTROLNA KOMISIJA
3.	Provoditi mjere definirane Planom integriteta s ciljem prevencije i otklanjanja nepravilnosti uzrokovanih svim pojavnim oblicima korupcije i neetičnog ponašanja.	DA				MJERE DEFINISANE PLANOM INTEGRITETA SE PROVODE IZMENJENA OSOBA ZA ULAGANJE
4.	Prije dostavljanja nacrtu proračuna pribaviti mišljenje ministarstva financija na plan prihoda i primitaka, sačinjavati planove novčanih tijekova i operativne planove, sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH.	DA				PRIDE DOSTALE PRORAČUN I PRIBAVIJELO MIŠLJENJE MINISTARSTVA FINACIJA
5.	Izdatke za otplatu dugova po dugoročnim kreditima, izdatke za radno povjerenstvo i povjerenstva Vijeća proračunom planirati i knjigovodstveno evidentirati na propisanim pozicijama, sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.		DJELIMIČNO			KREDIT ZA GODIŠTU ULAGANJE I KREDIT ZA STRUČNO OSOBLJE

Opisnik o postupanju po preporukama

6.	Uz godišnja računovodstvena izvješća sačinjavati Analizu iskaza, tekstualni dio, kako je to predviđeno Pravilnikom o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.	DA				OPRAĐENJA DE ANALIZI ISKAZA TEKSTUALNI DIO
7.	Naknade za šume realizirati prema planu njihove realizacije koji donosi Vijeće, kako je to Zakonom o šumama Hercegbosanske županije i predviđeno.				NEPROVODIBO	PLAN ZA REALIZACIJU NAKNADA ZA ŠUME KAKO JE URAĐEN SA OPŠTINOM KAKO BI SE ISPOŠTOVALA ODLUKA USTAVNA SUDA
8.	Preuzimati obveze do visine utvrđene u proračunu za te namjene, sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH.	DA				OBAVEZE SE USKLADUJU SA SUDJEM U PRORAČUNU
9.	Utvrditi osnovicu i bod na način propisan Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH, a naknadu za prijevoz na posao i sa posla obračunavati i isplaćivati sukladno Pravilniku o plaćama i naknadama državnih službenika i namještenika jedinstvenog opštinskog organa uprave Opštine.				NE	UTVRĐIVANJE OSNOVICE ZA BOD BIJE URAĐENO U SKLADU SA ZAKONOM O PLAĆAMA.
10.	Sredstva tekuće pričuve koristiti isključivo za podmirenje hitnih i nepredviđenih izdataka, kako je to Odlukom o izvršavanju proračuna i predviđeno, a rashode i izdatke odobrene iz tekuće pričuve evidentirati na pozicijama na koje se i odnose, sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.	DA				SREDSTVA TEKUĆE REZERVE KORISTE SE ZA PODMIRENJE HITNIH IZDATAKA
11.	Tekuće transfere realizirati po prethodno utvrđenim programima, odlukama i kriterijima Vijeća, kako je to odlukom o izvršavanju proračuna i predviđeno.	DA				TEKUĆI TRANSFERI SE REALIZIRAJU PO UTVRĐENIM PROGRAMIMA I SKUPŠĆINSKIM ODLUKAMA
12.	Izvršiti analizu i korekcije knjiženja iskazanog akumuliranog viška prihoda nad rashodima, a završna knjiženja provoditi na način propisan Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	DA				IZVRŠENA JE ANALIZA KOREKCIJE KNJIŽENJA KAKO JE URAĐENO PROPISANIM PRAVILNIKOM O KNJIGOVODSTVU BUDŽETA U FBiH
13.	Bilancu stanja popunjavati preuzimanjem salda sa konta stanja iz Glavne knjige, nakon usuglašavanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, sukladno odredbama Pravilnika o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.	DA				IZVRŠENO JE USUGLAŠAVANJE KNJIGOVODSTVENOG SA STAVNIM STANJEM.
14.	Uspostaviti odgovarajuće evidencije potraživanja u glavnoj i pomoćnim knjigama, te potraživanja starija od ugovorom definiranog roka iskazivati na poziciji sumnjivih i spornih, kako je to predviđeno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu.				NE	EVIDENCije POTRAŽIVANJA U GLAVNOJ I POMOĆNIM KNJIGAMA BIJE URAĐENO. PLANIRANO JE SVEURADITI U TOKU 2024 GOD.

Upitnik o postupanju po preporukama

15.	Provoditi usuglašavanje potraživanja slanjem izvoda otvorenih stavki na ovjeru, te izvršiti ocjenu naplativosti potraživanja sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, te poduzeti sve zakonom predviđene mjere s ciljem njihove naplate, kako je to propisano Zakonom o proračunima u FBiH.	DA				Izvodi otvorenih stavki se šalju po završetku poslovne godine
16.	Uspostaviti pomoćnu knjigu stalnih sredstava i izvršiti njihovo usuglašavanje sa izvorima stalnih sredstava, kako je to propisano Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.				NE	Pomoćna knjiga stalnih sredstava nije usuglašena sa izvorima stalnih sredstava
17.	Izvršiti analizu i korekciju knjigovodstvenih evidencija obveza prema zaposlenima formiranih prilikom izvršenja prinudne naplate, s ciljem njihovog istinitog i fer iskazivanja u financijskim izvješćima.	DA				U opštini Bož. Grahovo nema zaposlenih prema kojima je vrši izvršene prilozi.
18.	Obveze po osnovu dugoročnih kredita knjigovodstveno evidentirati, sukladno odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.	DA	ODREČNO			Obaveze za kredit su evidentirane za drugi de u toku dogovor.
19.	Popisom utvrditi stvarno stanje imovine i obveza, te izvršiti usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako je predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.				NE	Nema popisano stanje po vrednostima vrednosti obveza sa sertifikatom.
20.	Dosljedno primjenjivati odredbe Zakona o javnim nabavama u dijelu nabave roba, usluga i radova nakon provedene procedure odabira najpovoljnijeg ponuđača, primjene propisanog postupka nabave, poštovanja propisanih rokova za dostavu ponuda i objavljivanja obavijesti o izvršenoj nabavi.	DA				Dosljedno se primjenjuju odluke o javnim nabavama

Molimo Vas da na upitnik tačno odgovorite, jer odgovarate za tačnost navedenih podataka.

Pojašnjenja:

Djelimično-ukoliko realizacija preporuke nije okončana, ali je izvršena u najvećem dijelu.

Neprovodivo-ukoliko preporuku nije moguće provesti (npr. iz razloga što nije bilo aktivnosti, odnosno transakcija po osnovu koje je data preporuka/došlo je do promjene u regulativi).

Bosansko Grahovo, dd.mm. 2024. godine

Odgovorno lice

VLADIC

Tomica pomoćnik načelnika revizije

(puno ime i prezime, radno mjesto)